SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 29. julija 2010*

V zadevi C-151/09,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Juzgado de lo Social Único de Algeciras (Španija) z odločbo z dne 26. marca 2009, ki je prispela na Sodišče 28. aprila 2009, v postopku

Federación de Servicios Públicos de la UGT (UGT-FSP)

proti

Ayuntamiento de La Línea de la Concepción,

Maríi del Rosario Vecino Uribe,

Ministerio Fiscal,

* Jezik postopka: španščina.

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, R. Silva de Lapuerta, sodnica, G. Arestis, J. Malenovský (poročevalec) in D. Šváby, sodniki,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Ministerio Fiscal J. L. M. Retamino, zastopnik,

– za špansko vlado B. Plaza Cruz, zastopnica,

– za Komisijo Evropskih skupnosti J. Enegren in R. Vidal Puig, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 6. maja 2010

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 6(1) Direktive Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov (UL L 82, str. 16).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Federación de Servicios Públicos de la UGT (UGT-FSP) ter občino Ayuntamiento de La Línea de la Concepción (v nadaljevanju: Ayuntamiento de La Línea), M. del Rosario Vecino Uribe, devetnajstimi drugimi toženimi strankami in Ministerio Fiscal, ker je Ayuntamiento de La Línea zavrnila priznanje statusa zakonitega predstavnika delavcev osebam, izvoljenim za prevzem te funkcije v različnih podjetjih, ki so imela koncesije za izvajanje javnih služb, prenesenih na to občino.

Pravni okvir

Ureditev Unije

3 Z Direktivo 2001/23 je bila kodificirana Direktiva Sveta 77/187/EGS z dne 14. februarja 1977 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov (UL L 61, str. 26), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 98/50/ES z dne 29. junija 1998 (UL L 201, str. 88).

4 Uvodna izjava 3 Direktive 2001/23 določa, da je treba „[p]redvideti […] varovanje delavcev v primeru, ko se spremeni delodajalec, in zlasti zagotoviti, da se njihove pravice ohranijo“.

5 Člen 1(1) te direktive določa:

„(a) Ta direktiva se uporablja za vsak prenos podjetja, obrata ali dela podjetja ali obrata na drugega delodajalca, ki je posledica pogodbenega prenosa ali združitve.

(b) Ob upoštevanju pododstavka (a) in nadaljnjih določb tega člena se za prenos v smislu te direktive šteje prenos gospodarske enote, ki ohrani svojo identiteto, se pravi organiziranega skupka virov, katerega cilj je opravljanje gospodarske dejavnosti, ne glede na to, ali je ta dejavnost glavna ali stranska.

(c) Ta direktiva se uporablja za javna in zasebna podjetja, ki opravljajo gospodarske dejavnosti, ne glede na to, ali so te pridobitne ali ne. Upravna reorganizacija organov oblasti ali prenos upravnih funkcij med organi oblasti niso prenos v smislu te direktive.“

6 Člen 2(1) te direktive določa:

„V tej direktivi:

[…]

(c) so ‚predstavniki delavcev‘ in sorodni izrazi predstavniki delavcev, ki jih predvidevajo zakoni ali praksa držav članic;

[…]“

7 Člen 6 iste direktive določa:

„1. Če podjetje, obrat ali del podjetja ali obrata ohrani samostojnost, se status in funkcija predstavnikov ali predstavništva delavcev, ki jih prenos prizadene, ohrani v enaki obliki in pod istimi pogoji, kakor so obstajali do dneva prenosa na podlagi zakona, predpisa, upravne določbe ali sporazuma, če so izpolnjeni pogoji za ustanovitev predstavništva delavcev.

Prvi pododstavek se ne uporablja, če so v skladu z zakoni in drugimi predpisi ali prakso v državah članicah ali na podlagi sporazuma s predstavniki delavcev izpolnjeni pogoji za ponovno imenovanje predstavnikov delavcev ali za ponovno ustanovitev predstavništva delavcev.

Če je odsvojitelj v stečajnem ali drugem podobnem postopku zaradi plačilne nesposobnosti, ki je bil začet z namenom likvidacije premoženja odsvojitelja in je pod nadzorom pristojnega organa oblasti (ki je lahko tudi stečajni upravitelj, ki ga je pooblastil pristojni organ oblasti), lahko država članica sprejme ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so prevzeti delavci ustrezno zastopani do novih volitev ali do imenovanja predstavnikov delavcev.

Če podjetje, obrat ali del podjetja ali obrata ne ohrani samostojnosti, države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so prevzeti delavci, ki so bili zastopani pred prenosom, še naprej ustrezno zastopani v obdobju, ki je potrebno za ponovno ustanovitev ali ponovno imenovanje predstavništva delavcev v skladu z nacionalno zakonodajo ali prakso.

2. Če mandat predstavnikov delavcev, ki jih prenos prizadeva, zaradi slednjega ugasne, predstavniki še naprej uživajo varstvo, ki ga zagotavljajo predpisi ali praksa držav članic.“

Nacionalna ureditev

8 Direktiva 2001/23 je bila v špansko pravo prenesena s kraljevo zakonsko uredbo št. 1/1995 z dne 24. marca 1995 o potrditvi spremenjenega besedila zakona o delovnih razmerjih (BOE št. 75 z dne 29. marca 1995, str. 9654) v različici, ki izhaja iz zakona 12/2001 z dne 9. julija 2001 (BOE št. 164 z dne 10. julija 2001, str. 24890, v nadaljevanju: zakon o delovnih razmerjih).

9 Člen 44 zakona o delovnih razmerjih določa:

„Prenos podjetja, delovnega centra ali samostojne proizvodne enote tega podjetja sam po sebi ne pomeni, da delovno razmerje preneha; novi delodajalec vstopi v pravice in obveznosti prejšnjega delodajalca, ki jih ima na podlagi pogodbe o zaposlitvi in na področju socialne varnosti, vključno z obveznostmi glede pokojnin pod pogoji, ki jih določa posebna veljavna zakonodaja, in na splošno z vsemi obveznostmi na področju dodatne socialne varnosti, ki jih je nanj prenesel odsvojitelj.

[…]

5. Kadar podjetje, delovni center ali samostojna proizvodna enota, ki je bila prenesena, ohrani samostojnost, sprememba delodajalca sama po sebi ne pomeni konec mandata zakonitih predstavnikov delavcev, ki še naprej pod istimi pogoji kot pred tem opravljajo svoje funkcije."

10 Člen 67(1), *in fine*, zakona o delovnih razmerjih v primeru povečanja števila zaposlenih predvideva možnost organiziranja delnih volitev v podjetju:

„V podjetju se po odhodih, odpovedih ali zaradi prilagoditve predstavništva delavcev zaradi povečanja števila zaposlenih lahko organizirajo delne volitve. Kolektivne pogodbe določajo ukrepe, nujne za prilagoditev predstavništva delavcev precejšnjemu zmanjšanju števila zaposlenih, do katerega lahko pride v podjetju. Če kaj takega ni predvideno, mora biti taka prilagoditev predmet sporazuma med podjetjem in predstavniki delavcev."

11 Člen 67(3) zakona o delovnih razmerjih določa:

„Mandat predstavnikov zaposlenih in članov sveta delavcev traja štiri leta, pri čemer ti ohranijo svoje funkcije pri izvrševanju svojih pristojnosti in jamstev do sklica in organizacije novih volitev.

Predstavnike zaposlenih in člane sveta delavcev podjetja je mogoče razrešiti samo na podlagi sklepa zaposlenih, ki so te predstavnike izvolili, sprejetega z absolutno večino najmanj ene tretjine volivcev in s splošnim individualnim, svobodnim, neposrednim in tajnim glasovanjem na skupščini, sklicani v ta namen. Vendar pa razrešitev ni mogoča med pogajanji o novi kolektivni pogodbi niti se je ne sme ponovno predlagati pred potekom najmanj šestih mesecev."

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

12 Župan Ayuntamiento de La Línea je 25. avgusta 2008 sprejel odlok, s katerim je bilo prevzeto opravljanje javnih služb, ki so bile predmet koncesij in katerih opravljanje

je bilo do takrat zaupano štirim zasebnim podjetjem koncesionarjem. Storitve, ki so bile predmet koncesij in prevzema, so hišništvo in čiščenje javnih šol, čiščenje cest ter vzdrževanje parkov in vrtov.

13 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je delavce, zaposlene pri podjetjih, ki so do takrat izvajala koncesijo, potem ko je Ayuntamiento de La Línea prevzela opravljanje različnih javnih služb, ki so bile predmet koncesij, prevzela občinska uprava in jih vključila med svoje osebje, vendar so to brez izjeme isti delavci, ki so še naprej na istih delovnih mestih in imajo iste dolžnosti v istih delovnih centrih in v skladu z navodili istih neposredno odgovornih kot pred navedenim prevzemom, ne da bi bili njihovi delovni pogoji bistveno spremenjeni, edina razlika pa je bila, da so bili odtlej najvišji nadrejeni, na položaju nad neposredno odgovornimi, pristojni izvoljeni uradniki, in sicer občinski svetniki ali župan.

14 Zakoniti predstavniki delavcev vsakega od podjetij koncesionarjev so po prevzemu koncesij Ayuntamiento de La Línea zaprosili, da bi lahko določeno število ur namenili za opravljanje dejavnosti zastopanja. Predlogi so bili z odločbo z dne 10. septembra 2008 zavrnjeni z utemeljitvijo, da zadevni delavci zaradi vključitve med občinsko osebje nimajo več funkcije zakonitih predstavnikov delavcev.

15 Po seznanitvi s to odločbo je tožeča stranka v postopku v glavni stvari, torej UGT-FSP, 28. oktobra 2008 pri Ayuntamiento de La Línea zaprosila za pojasnila, nato pa 13. novembra 2008 pri Juzgado de lo Social Único de Algeciras vložila tožbo zoper navedeno odločbo.

16 Juzgado de lo Social Único de Algeciras je z odločbo z dne 26. marca 2009 prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

Ali je pogoj ohranitve samostojnosti iz člena 6(1) Direktive 2001/23 […] izpolnjen v dejanskem stanju (kakršno je stanje v postopku v glavni stvari), v katerem je, potem ko je občina ponovno prevzela izvajanje različnih javnih služb, ki so bile predmet koncesije, delavce, ki so bili del osebja podjetij, ki so bila do tedaj koncesionarji, prevzela ta občinska uprava in jih vključila med svoje osebje, ti delavci pa so (brez izjeme) ostali na istih delovnih mestih in imajo iste dolžnosti v istih delovnih centrih in v skladu z navodili istih neposredno odgovornih (najvišjih nadrejenih) kot pred prevzemom, ne da bi bili njihovi delovni pogoji bistveno spremenjeni, pri čemer je edina razlika, da so zdaj njihovi najvišji nadrejeni (na položaju nad omenjenimi odgovornimi) pristojni izvoljeni uradniki (občinski svetniki ali župan)?

Vprašanje za predhodno odločanje

17 Predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali prenesena gospodarska enota ohrani samostojnost v smislu člena 6(1) Direktive 2001/23, če občina prevzame delavce, ki so bili del osebja te enote, in jih vključi med svoje osebje, pri čemer ti delavci ostanejo na istih delovnih mestih in imajo iste dolžnosti v istih delovnih centrih in v skladu z navodili istih najvišjih nadrejenih kot pred prenosom, ne da bi bili njihovi delovni pogoji bistveno spremenjeni, pri čemer je edina razlika, da izvoljeni uradniki postanejo njihovi najvišji nadrejeni v preneseni enoti.

18 Španska vlada meni, da v postopku v glavni stvari pogoji za prenos iz Direktive 2001/23 niso izpolnjeni. Trdi namreč, da med podjetji koncesionarji in Ayuntamiento de La Línea ni prenosa pomembnih opredmetenih osnovnih sredstev, saj so javne šole, ceste, parki in vrtovi že bili v lasti te občine. Prevzeto je bilo samo celotno osebje teh podjetij. Čeprav je delovna sila pomemben dejavnik, ni mogoče prezreti materialnega vidika, ki je bistven za opravljanje hišniških storitev ter storitev čiščenja in vzdrževanja, ki so bile zaupane podjetjem koncesionarjem.

19 Da bi odgovorili na to vprašanje, je treba najprej ugotoviti, ali se za prenos, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, uporablja člen 1(1)(b) Direktive 2001/23. Samo če je na to vprašanje mogoče odgovoriti pritrdilno, se postavlja vprašanje glede samostojnosti v smislu člena 6(1) Direktive 2001/23.

Obstoj prenosa v smislu člena 1 Direktive 2001/23

20 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je v zadevi v glavni stvari občina prevzela opravljanje javnih služb, ki so bile predmet koncesij in katerih opravljanje je bilo do takrat zaupano različnim zasebnim podjetjem koncesionarjem. Ta prevzem je bil izvršen z občinskim odlokom.

21 V skladu s členom 1(1) Direktive 2001/23 se ta direktiva uporablja za vsak prenos podjetja, obrata ali dela podjetja ali obrata na drugega delodajalca, ki je posledica pogodbenega prenosa ali združitve.

22 V skladu z ustaljeno sodno prakso je cilj Direktive 2001/23 zagotavljanje nepretrganosti delovnih razmerij, ki obstajajo v okviru gospodarske enote, neodvisno od spremembe lastništva. Odločilno merilo za ugotovitev obstoja prenosa v smislu te direktive je torej odgovor na vprašanje, ali zadevna enota ohrani svojo identiteto, kar je razvidno zlasti iz tega, da se njeno poslovanje dejansko nadaljuje ali ponovno začne (glej zlasti sodbi z dne 18. marca 1986 v zadevi Spijkers, 24/85, Recueil, str. 1119, točki 11 in 12, ter z dne 15. decembra 2005 v združenih zadevah Güney Görres in Demir, C-232/04 in C-233/04, ZOdl., str. I-11237, točka 31 in navedena sodna praksa).

23 Sodišče je na podlagi Direktive 77/187, kakor je bila spremenjena z Direktivo 98/50, že razsodilo, da zgolj zaradi dejstva, da je pridobitelj pravna oseba javnega prava, v tem primeru občina, ni mogoče izključiti obstoja prenosa, ki spada na področje uporabe te direktive (sodba z dne 26. septembra 2000 v zadevi Mayeur, C-175/99, Recueil, str. I-7755, točka 33). Enak sklep izhaja tudi iz Direktive 2001/23.

24 Dejstvo, da je bila odločitev o prevzemu koncesij za opravljanje javnih služb izvršena z odlokom, torej sprejeta enostransko s strani Ayuntamiento de La Línea, ne ovira ugotovitve, da gre za prenos v smislu Direktive 2001/23 z zasebnih podjetij koncesionarjev na Ayuntamiento de La Línea.

25 Sodišče je namreč že prej razsodilo, da dejstvo, da je prenos posledica enostranskih odločitev državnih organov, in ne dogovora, ne izključuje uporabe navedene direktive (glej sodbi z dne 19. maja 1992 v zadevi Redmond Stichting, C-29/91, Recueil, str. I-3189, točke od 15 do 17, in z dne 14. septembra 2000 v zadevi Collino in Chiappero, C-343/98, Recueil, str. I-6659, točka 34).

26 Da bi bilo mogoče uporabiti Direktivo 2001/23, se mora prenos nanašati na stabilno gospodarsko enoto, katere dejavnost ni omejena na izvajanje posameznega projekta (glej zlasti sodbo z dne 19. septembra 1995 v zadevi Rygaard, C-48/94, Recueil, str. I-2745, točka 20). Pojem enota se torej nanaša na organiziran skupek oseb in sredstev, ki omogočajo opravljanje gospodarske dejavnosti, ki sledi lastnemu cilju (glej zlasti sodbi z dne 11. marca 1997 v zadevi Süzen, C-13/95, Recueil, str. I-1259, točka 13, in z dne 20. novembra 2003 v zadevi Abler in drugi, C-340/01, Recueil, str. I-14023, točka 30, ter zgoraj navedeno sodbo Güney-Görres in Demir, točka 32).

27 Da bi ugotovili, ali so pogoji za prenos stabilne gospodarske enote izpolnjeni, je treba upoštevati vse dejanske okoliščine, ki opredeljujejo zadevni posel, med katerimi so zlasti vrsta zadevnega podjetja ali obrata; ali je bil opravljen prenos opredmetenih sredstev, kot so nepremičnine in premičnine; vrednost neopredmetenih sredstev ob prenosu; ali je novi delodajalec prevzel večino zaposlenih; ali je bil opravljen morebitni prenos strank; stopnja podobnosti dejavnosti, ki se opravljajo pred prenosom in po njem, in trajanje morebitne prekinitve teh dejavnosti. Vendar ti dejavniki pomenijo le delne vidike potrebne celostne presoje in jih tako ni mogoče presojati ločeno (glej zlasti zgoraj navedene sodbe Spijkers, točka 13; Redmond Stichting, točka 24; Süzen, točka 14; Abler in drugi, točki 33 in 34, ter Güney-Görres in Demir, točki 33 in 34).

28 Sicer pa je Sodišče opozorilo, da lahko gospodarska enota v nekaterih sektorjih deluje brez kakršnih koli pomembnih opredmetenih ali neopredmetenih sredstev, tako da ohranitev njene identitete po transakciji, katere predmet je, logično ne more biti odvisna od prenosa takih sredstev (glej zgoraj navedeno sodbo Süzen, točka 18, ter sodbi z dne 10. decembra 1998 v združenih zadevah Hernández Vidal in drugi, C-127/96, C-229/96 in C-74/97, Recueil, str. I-8179, točka 31, in v združenih zadevah Hidalgo in drugi, C-173/96 in C-247/96, Recueil, str. I-8237, točka 31).

29 Sodišče je tako odločilo, da lahko v nekaterih delovno intenzivnih sektorjih skupina delavcev, ki je trajno vključena v skupno dejavnost, pomeni gospodarsko enoto, taka enota pa lahko ohrani identiteto tudi po prenosu, kadar novo vodstvo podjetja ne le nadaljuje zadevno dejavnost, ampak prevzame tudi večino - tako po številu kot strokovnem znanju - zaposlenih, ki jim je njihov predhodnik dodelil to nalogo. V tem primeru novo vodstvo podjetja tako prevzame organiziran skupek sredstev, ki mu omogoča stabilno nadaljevanje dejavnosti ali nekaterih dejavnosti podjetja odsvojitelja (zgoraj navedene sodbe Süzen, točka 21; Hernández Vidal in drugi, točka 32, ter Hidalgo in drugi, točka 32).

30 Natančneje, Sodišče je v zvezi s čistilnim servisom razsodilo, da lahko organizirana skupina delavcev, ki jim je posebno in trajno zaupan skupni posel, če ni drugih proizvodnih dejavnikov, pomeni gospodarsko enoto (zgoraj navedena sodba Hernández Vidal in drugi, točka 27).

31 Kot je v točki 39 sklepnih predlogov poudarila generalna pravobranilka, okoliščina, da v postopku v glavni stvari niso bila prenesena sredstva, ki so predmet storitev, ki jih opravljajo zasebna podjetja koncesionarji, kot so šolska poslopja, ceste, parki in javni vrtovi, je popolnoma nepomembna. Opredmetena sredstva, ki jih je po potrebi treba upoštevati, so kateri koli obrat, stroji in/ali oprema, ki se dejansko uporabljajo za opravljanje hišniških storitev ter storitev čiščenja in vzdrževanja.

32 Predložitveno sodišče mora ob upoštevanju prej navedenih meril razlage ugotoviti, ali je bil v zadevi v glavni stvari opravljen prenos v smislu Direktive 2001/23.

Pojem „samostojnost“ v smislu člena 6 Direktive 2001/23

33 Španska vlada trdi, da je treba pojem „samostojnost“ iz člena 6 Direktive 2001/23 razlagati kot enakovreden pojmu „identiteta“ iz člena 1(1)(b) iste direktive. Vendar se s tako razlago ni mogoče strinjati.

34 Kot je namreč razvidno iz člena 1(1)(b) Direktive 2001/23, se vprašanje glede ohranitve identitete presoja ob pogodbenem prenosu ali združitvi zadevne gospodarske enote. Samo če se ohrani identiteta te enote, se lahko tak posel opredeli kot „prenos“ iz navedene direktive.

35 Nasprotno pa se vprašanje glede ohranitve samostojnosti presoja šele po tem, ko je že bilo ugotovljeno, da gre za prenos v smislu Direktive 2001/23. Ta direktiva se namreč uporablja za vsak prenos, ki izpolnjuje pogoje iz njenega člena 1(1), ne glede na to, ali prenesena gospodarska enota ohrani samostojnost v strukturi pridobitelja ali ne (glej sodbo z dne 12. februarja 2009 v zadevi Klarenberg, C-466/07, ZOdl., str. I-803, točka 50).

36 Če bi bila pojma identitete in samostojnosti enakovredna, bi uvodni del prvega pododstavka člena 6(1) Direktive 2001/23 – ki navaja pogoj v zvezi z ohranitvijo samostojnosti zadevnega podjetja, obrata ali dela podjetja ali obrata – izgubil polni učinek, saj bi bilo člen 6(1) te direktive mogoče avtomatično uporabiti v primeru ohranitve identitete gospodarske enote iz člena 1(1)(b) omenjene direktive. Zato ta pojma

nista enakovredna in vprašanje, ali je podjetje ohranilo samostojnost v smislu člena 6 Direktive 2001/23, se zastavlja šele, ko se ugotovi, da je prišlo do prenosa v smislu te direktive.

37 Glede pojma samostojnosti je treba ugotoviti, da ni opredeljen v navedenem členu 6. Navedeni pojem ni opredeljen niti v drugih členih te direktive.

38 V skladu z ustaljeno sodno prakso pa je iz zahtev po enotni uporabi prava Unije in iz načela enakosti razvidno, da je treba izraze iz določbe prava Unije, ki ne napotuje izrecno na pravo držav članic, da bi se opredelila njen pomen in obseg, navadno razlagati samostojno in enotno v celotni Evropski uniji (glej v tem smislu zadnjo sodbo z dne 3. decembra 2009 v zadevi Yaesu Europe, C-433/08, ZOdl., str. I-11487, točka 18 in navedena sodna praksa).

39 Poleg tega je treba v skladu s prav tako ustaljeno sodno prakso pomen in obseg pojmov, ki jih pravo Unije ne opredeljuje, določiti glede na njihov običajni pomen v vsakdanjem jeziku, pri čemer je treba upoštevati kontekst, v katerem se uporabljajo, in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del so (glej v tem smislu zlasti sodbe z dne 10. marca 2005 v zadevi easyCar, C-336/03, ZOdl., str. I-1947, točka 21; z dne 22. decembra 2008 v zadevi Wallentin-Hermann, C-549/07, ZOdl., str. I-11061, točka 17, in z dne 5. marca 2009 v zadevi Komisija proti Franciji, C-556/07, točka 50).

40 Najprej je treba spomniti, da skuša Direktiva 2001/23 zagotoviti ohranitev pravic delavcev ob spremembi vodstva podjetja s tem, da delavcem omogoča, da ostanejo zaposleni pri novem delodajalcu pod enakimi pogoji, kot so bili dogovorjeni z odsvojiteljem (glej zlasti sodbe z dne 10. februarja 1988 v zadevi Foreningen af Arbejdsledere

i Danmark, 324/86, Recueil, str. 739, točka 9; z dne 9. marca 2006 v zadevi Werhof, C-499/04, ZOdl., str. I-2397, točka 25, in z dne 27. novembra 2008 v zadevi Juuri, C-396/07, ZOdl., str. I-8883, točka 28). Pravica delavcev do zastopanosti pri tem ni izjema. Torej prenos praviloma ne sme prizadeti tega predstavništva.

41 Člen 6(1), prvi pododstavek, Direktive 2001/23, ki vsebuje splošno pravilo glede predstavništva delavcev, namreč določa, da če podjetje, obrat ali del podjetja ali obrata ohrani samostojnost, se status in funkcija predstavnikov ali predstavništva delavcev, ki jih prenos prizadene, ohranita v enaki obliki in pod istimi pogoji, kakršni so obstajali do dneva prenosa.

42 Nato je treba poudariti, da izraz „samostojnost“ v skladu z običajnim pomenom v vsakdanjem jeziku pomeni pravico do samouprave.

43 V zvezi z gospodarskimi enotami ta izraz pomeni pristojnosti odgovornih za to enoto, da pri opravljanju lastne gospodarske dejavnosti razmeroma svobodno in neodvisno organizirajo delo v tej enoti in zlasti da dajejo ukaze in navodila, dodeljujejo naloge podrejenim delavcem te enote in odločajo o uporabi razpoložljivih opredmetenih sredstev, in to brez neposrednega vmešavanja drugih organizacijskih struktur delodajalca (v nadaljevanju: organizacijske pristojnosti).

44 Zato se samostojnost načeloma ohrani v smislu prvega pododstavka člena 6(1) Direktive 2001/23, kadar se po prenosu organizacijske pristojnosti odgovornih za preneseno enoto v organizacijski strukturi pridobitelja bistveno ne spremenijo glede na stanje pred prenosom.

45 Tako se mora v takem primeru pravica delavcev do zastopanosti načeloma uresničevati na enak način in pod enakimi pogoji kot pred prenosom.

46 Nasprotno pa v primeru, ko se organizacijske pristojnosti odgovornih za zaposlene po prenosu zmanjšajo in teh odgovornih ni več mogoče šteti za samostojne, interesi zaposlenih niso več isti in zato se morajo način in pogoji njihovega zastopanja prilagoditi nastalim spremembam. Zato mora biti v takem primeru – kot je razvidno iz četrtega pododstavka člena 6(1) Direktive 2001/23 – mandat predstavnikov delavcev, ki jih prenos prizadene, omejen na obdobje, ki je potrebno za ponovno ustanovitev ali ponovno imenovanje predstavništva delavcev.

47 Kar zadeva morebitno prerazporeditev nekaterih organizacijskih pristojnosti v preneseni enoti, naj ta načeloma ne bi prizadela njene samostojnosti. Pomembno pa je, da lahko vsi odgovorni v preneseni enoti izvajajo organizacijske pristojnosti, ki so jih imeli že pred prenosom, v razmerju do drugih organizacijskih struktur novega delodajalca.

48 Dalje, zgolj zamenjava najvišjih nadrejenih, kot v postopku v glavni stvari, sama po sebi ne more prizadeti samostojnosti prenesene enote.

49 Samo pristojnosti teh nadrejenih, ki jim omogočajo, da neposredno organizirajo dejavnost delavcev te enote in da prevzamejo sprejemanje odločitev v tej enoti, bi lahko prizadele njeno samostojnost. Vendar pa je jasno, da ni mogoče šteti, da prevzem odločanja v preneseni enoti škoduje samostojnosti, če nastopi izjemoma v nujnih okoliščinah, kot je resen incident, ki utegne ogroziti delovanje te enote, če je le začasen in če je v skladu z za to določenimi pravili.

50 Sicer pa sama nadzorna pristojnost najvišjih nadrejenih načeloma ne prizadene samostojnosti prenesene enote, če ne vključuje tudi pristojnosti iz prejšnje točke.

51 Taka razlaga pojma samostojnosti poleg tega omogoča ohranitev polnega učinka člena 6 Direktive 2001/23, saj prenos podjetja, obrata ali dela podjetja ali obrata v praksi skoraj vedno spremlja zamenjava najvišjih nadrejenih.

52 Te razlage ni mogoče izpodbijati z argumenti španske vlade, ki trdi, da bi taka razlaga, na podlagi katere naj bi v postopku v glavni stvari šlo za nadaljevanje obstoječega predstavništva delavcev, na eni strani ustvarila obliko „dvojnega predstavništva“ osebja pri novem delodajalcu in na drugi strani ne bi upoštevala gospodarske škode, ki bi nastala novemu delodajalcu, ker bi bilo treba predstavnikom prevzetih delavcev zagotoviti „ure za opravljanje dejavnosti zastopanja“. Dejansko se s temi argumenti skušajo izpodbijati pravne posledice odločitve zakonodajalca Unije ob uvedbi člena 6 Direktive 2001/23.

53 Prav tako je treba zavrniti argument španske vlade, da gre za diskriminacijo in kršitev načela enakega obravnavanja glede predstavnikov delavcev in predstavnikov sindikatov delavcev, že prej zaposlenih pri novem delodajalcu.

54 Kot je v zvezi s tem poudarila generalna pravobranilka v točki 88 sklepnih predlogov, tudi če bi bili prevzeti delavci in delavci, že prej zaposleni pri novem delodajalcu, v primerljivem položaju, bi bilo različno obravnavanje – ki bi izhajalo iz mogočega neravnotežja v organizaciji novega delodajalca na račun predstavnikov sindikata, ki so tam že zastopani, in predstavnikov zadevnih zaposlenih, katerih število ostane enako – utemeljeno glede na cilj Direktive 2001/23, ki je zagotoviti, kolikor je mogoče in izvedljivo, da zaradi prenosa delavci niso v slabšem položaju kot prej.

55 Nazadnje, glede argumenta, da se krši sindikalna svoboda že prej zaposlenih, zadostuje ugotovitev, da španska vlada ne pojasni, kako je v okoliščinah postopka v glavni stvari izvajanje te temeljne svoboščine prizadeto zaradi ohranitve predstavnikov delavcev prenesene enote.

56 Glede na zgoraj navedene ugotovitve je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da prenesena gospodarska enota ohrani samostojnost v smislu člena 6(1) Direktive 2001/23, če se pristojnosti, podeljene odgovornim za to enoto v organizacijski strukturi odsvojitelja – in sicer da pri opravljanju lastne gospodarske dejavnosti razmeroma svobodno in neodvisno organizirajo delo v tej enoti in zlasti da dajejo ukaze in navodila, dodeljujejo naloge podrejenim delavcem te enote in odločajo o uporabi razpoložljivih opredmetenih sredstev, in to brez neposrednega vmešavanja drugih organizacijskih struktur delodajalca – v organizacijski strukturi pridobitelja v bistvu ne spremenijo.

Zgolj sprememba najvišjih nadrejenih sama po sebi ne more prizadeti samostojnosti prenesene enote, razen če imajo novi najvišji nadrejeni pristojnosti, ki jim omogočajo, da neposredno organizirajo dejavnost delavcev te enote in sprejemajo odločitve namesto neposredno nadrejenih tem delavcem v tej enoti.

Stroški

57 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Gospodarska enota ohrani samostojnost iz člena 6(1) Direktive Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov, če se pristojnosti, podeljene odgovornim za to enoto v organizacijski strukturi odsvojitelja – in sicer da pri opravljanju lastne gospodarske dejavnosti razmeroma svobodno in neodvisno organizirajo delo v tej enoti in zlasti da dajejo ukaze in navodila, dodeljujejo naloge podrejenim delavcem te enote in

odločajo o uporabi razpoložljivih opredmetenih sredstev, in to brez neposrednega vmešavanja drugih organizacijskih struktur delodajalca – v organizacijski strukturi pridobitelja v bistvu ne spremenijo.

Zgolj sprememba najvišjih nadrejenih sama po sebi ne more prizadeti samostojnosti prenesene enote, razen če imajo novi najvišji nadrejeni pristojnosti, ki jim omogočajo, da neposredno organizirajo dejavnost delavcev te enote in sprejemajo odločitve namesto neposredno nadrejenih tem delavcem v tej enoti.

Podpisi